

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **EVOLUTION GROUP CZ, s. r. o.**, se sídlem Maltézské náměstí 537/4, Praha 1, zastoupený Mgr. Petrem Švadlenou, advokátem, se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Celní úřad pro Liberecký kraj**, se sídlem České mládeže 1122, Liberec, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 6. 10. 2015, č. j. 59 A 63/2015 – 69,

t a k t o :

- I. Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 6. 10. 2015, č. j. 59 A 63/2015 – 69, **se zrušuje** a řízení **se zastavuje**.
- II. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci usnesením ze dne 6. 10. 2015, č. j. 59 A 63/2015 – 69, zrušil podle ust. § 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), své usnesení ze dne 25. 9. 2015, č. j. 59 A 63/2015 – 50, kterým zastavil řízení o žalobě žalobce (dále jen „účastník řízení“) z důvodu nezaplacení soudního poplatku. V odůvodnění napadeného usnesení krajský soud uvedl, že usnesení ze dne 25. 9. 2015, č. j. 59 A 63/2015 – 50 (dále jen „usnesení o zastavení řízení“), bylo žalobci (dále jen „účastník řízení“) doručeno dne 25. 9. 2015. Téhož dne účastník řízení doručil krajskému soudu e-mail a datovou zprávu s elektronickým podpisem, které obsahovaly konvertovaný dokument s potvrzením o zaplacení soudního poplatku vylepením kolkových známek, čímž účastník řízení podle krajského soudu prokázal, že zaplatil soudní poplatek. Podání s vylepenými kolkovými známkami ještě též den předal poskytovateli poštovních služeb. Na základě těchto skutečností dospěl krajský soud k závěru, že účastník řízení výzvě k zaplacení soudního

poplatku vyhověl, a proto byly splněny podmínky podle ust. § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích pro zrušení usnesení o zastavení řízení.

Proti tomuto usnesení podal Celní úřad pro Liberecký kraj (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V kasační stížnosti vyjádřil nesouhlas s tím, že účastník řízení zaplatil soudní poplatek včas. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 - 177, je-li soudní poplatek zaplacen kolkovými známkami, je okamžik zaplacení určen teprve obliterací, tj. znehodnocením kolkových známek soudem, a to i kdyby podání obsahující kolkové známky bylo držiteli poštovní licence předáno před nabytím právní moci usnesení o zastavení řízení. V daném případě bylo podání s vylepenými kolkovými známkami předáno k poštovní přepravě v pátek dne 25. 9. 2015 a s ohledem na skutečnost, že další tři následující dny nebyly pracovní (sobota, neděle a státní svátek), mohlo být podání doručeno krajskému soudu nejprve dne 29. 9. 2015. Z toho je zřejmé, že soudní poplatek byl účastníkem řízení zaplacen opožděně. S ohledem na výše uvedené, stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušující usnesení krajského soudu zrušil.

Účastník řízení ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že dne 25. 9. 2015 zaslal krajskému soudu do datové schránky konvertovaný dokument s potvrzením o zaplacení soudního poplatku vylepením kolkových známek. Současně zaslal na podatelnu krajského soudu e-mail s tímto potvrzením. Podání s vylepenými kolkovými známkami předal téhož dne k poštovní přepravě. S odkazem na nálezy Ústavního soudu ze dne 14. 11. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2446/11, týkající se včasnosti podání učiněného elektronickou formou, dovodil, že soudní poplatek uhradil řádně a včas, tj. dne 25. 9. 2015. K rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 - 177, uvedl, že jeho případ se odlišuje tím, že zaslal dne 25. 9. 2015 krajskému soudu prostřednictvím datové zprávy a e-mailu potvrzení o zaplacení soudního poplatku. Za neudržitelný označil názor Nejvyššího správního soudu, že okamžikem zaplacení soudního poplatku, je-li zaplacen kolkovými známkami, je až okamžik jejich znehodnocení soudem. Ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích poskytuje beneficium posledního dne lhůty pro zaplacení soudního poplatku pro ty, kteří povinnost k zaplacení nedopatřením nesplnili. Takové beneficium je však možné pouze tehdy, pokud je zaplacení soudního poplatku ještě téhož dne fakticky možné a reálné. V opačném případě totiž postrádá toto ustanovení význam. Usnesení o zastavení řízení bylo do datové schránky doručeno dne 25. 9. 2015 až v 14:37 h. V daný okamžik již byly pobočky České národní banky uzavřeny a zadáním příkazu k platbě prostřednictvím jiné banky nebylo možné zajistit, aby byla platba připsána na účet krajského soudu ještě téhož dne. Ani na podatelnu krajského soudu, která byla v uvedený den otevřena do 15:15 h, nestihl účastník řízení dojít a soudní poplatek osobně uhradit. Podle jeho názoru učinil veškeré úkony, které lze po něm spravedlivě požadovat, aby uhradil soudní poplatek ještě téhož dne, kdy mu bylo doručeno usnesení o zastavení řízení. Pokud by Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že soudní poplatek nebyl uhrazen řádně a včas, bylo by beneficium citovaného ustanovení popřeno a bylo by tímto formalistickým postupem porušeno právo účastníka řízení na ochranu subjektivních veřejných práv ve smyslu ust. § 2 s. ř. s., resp. čl. 36 odst. 1 Listiny základních práva a svobod.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a odst. 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v kasační

pokračování

stížnosti, přičemž neshledal vady uvedené v odst. 4 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Podle obsahu soudního spisu podal účastník řízení dne 31. 8. 2015 žalobu, aniž by splnil poplatkovou povinnost. Proto krajský soud usnesením ze dne 4. 9. 2015, č. j. 59 A 63/2015 – 46, účastníka řízení vyzval, aby zaplatil soudní poplatek ve lhůtě 5 dnů ode dne doručení této výzvy a současně ho poučil o následcích nesplnění této výzvy. Zástupci účastníka řízení bylo toto usnesení doručeno do datové schránky dne 9. 9. 2015. Účastník řízení soudní poplatek ve stanovené lhůtě, tj. do dne 14. 9. 2015, a ani později nezaplatil. Krajský soud proto usnesením ze dne 25. 9. 2015, č. j. 59 A 63/2015 – 50, řízení o žalobě zastavil pro nezaplacení soudního poplatku. Usnesení o zastavení řízení bylo do datové schránky zástupce účastníka řízení doručeno téhož dne ve 14:20:14 h. Poté v 17:29:41 h byl krajskému soudu doručen e-mail zástupce účastníka řízení, v jehož příloze bylo konvertované podání, na němž byly vylepeny kolkového známky v hodnotě 3.000 Kč. Rovněž téhož dne byla krajskému soudu doručena datová zpráva účastníka řízení, která obsahovala uvedené konvertované podání. Originál podání, na kterém byly vylepeny kolkové známky, byl předán k poštovní přepravě dne 25. 9. 2015 a doručen krajskému soudu dne 29. 9. 2015. Podáním ze dne 1. 10. 2015 navrhl účastník řízení zrušení usnesení o zastavení řízení, ve kterém označil výše uvedené konvertované podání, na kterém byly vylepené kolkové známky, za potvrzení o zaplacení soudního poplatku. Krajský soud návrhu účastníka řízení vyhověl a usnesení o zastavení zrušil.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou, zda se jedná o přípustnou kasační stížnost. Podle konstantní judikatury je podání kasační stížnosti správním orgánem proti usnesení krajského soudu, kterým bylo podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích zrušeno usnesení o zastavení řízení před krajským soudem, přípustné (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2012, č. j. 9 Afs 26/2012 - 18).

Podle ust. § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích jde-li o poplatek za řízení, vzniká poplatková povinnost podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení.

Podle ust. § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je poplatek, s výjimkou poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem, splatný vznikem poplatkové povinnosti.

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.

Podle ust. § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost.

Nejvyšší správní soud považuje za nezbytné zdůraznit, že lhůta stanovená soudem k zaplacení soudního poplatku představuje dodatečnou lhůtu, neboť poplatek za žalobu je splatný dnem jejího podání. Nebyl-li poplatek zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. Krajský soud poskytl účastníkovi řízení lhůtu pěti dnů, aby mohl po podání žaloby soudní poplatek zaplatit, ale poplatek v této soudem stanovené lhůtě, tj. do 14. 9. 2015 zaplacen nebyl, a to ani v období následujícím po 14. 9. 2015. O zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku rozhodl krajský soud v souladu s ust. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích až dne 25. 9. 2015. Nejvyšší správní soud je přitom toho názoru, že lhůta pěti dnů stanovená ve výzvě krajského soudu byla dostatečná a přiměřená a že účastník řízení měl dostatek časového prostoru, ve kterém mohl soudní poplatek zaplatit.

Účastník řízení zaplatil soudní poplatek kolkovými známkami, tedy v souladu s ust. § 8 odst. 4 věta první zákona o soudních poplatcích. Otázkou, ke kterému okamžiku je zaplacen soudní poplatek placený kolkovými známkami, se zabýval Nejvyšší správní soud se v rozsudku ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 - 177, tedy zda až okamžikem, kdy jsou kolkové známky doručeny soudu, nebo zda je dostačující pouhé předání k poštovní přepravě. Podle názoru vysloveného v citovaném rozsudku *„v případě ustanovení § 9 odst. 7 věty první: stanovení povinnosti soudu zrušit usnesení o zastavení řízení, jestliže účastník zaplatí poplatek dříve, než toto usnesení nabude právní moci, není možné vůbec považovat za určení lhůty, a to ani zákonné. Každá lhůta, jako konkrétně vyjádřený časový úsek, musí být určena jejím počátkem a koncem; v případě citovaného ustanovení však zcela chybí specifikace skutečnosti, která by stanovila počátek lhůty, stejně jako určení její délky. Proto nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení nelze považovat za konec lhůty (a to ani lhůty stanovené přímo tímto zákonem ustanovením, ani za konec jaksi fakticky protažené lhůty soudcovské stanovené dle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích), a proto také nelze užít dobrodiní speciálního ustanovení § 40 odst. 4 s. ř. s. o tom, že lhůta je zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty zasláno soudu prostřednictvím držitele poštovní licence. Okamžik zaplacení je v takovém případě určen teprve obliterací (znehodnocením) kolkové známky soudem, a to i kdyby podání obsahující kolkové známky bylo držiteli poštovní licence předáno včas, tedy před nabytím právní moci usnesení o zastavení řízení.“* Shodný právní názor byl vysloven i v dalších rozsudcích, např. ze dne 16. 5. 2011, č. j. 4 As 10/2011 - 42, a ze dne 23. 8. 2013, č. j. 5 Afs 32/2012 - 19. Citované závěry byly potvrzeny i Ústavním soudem v usnesení ze dne 28. 8. 2008, sp. zn. I. ÚS 1306/08, který v daném postupu neshledal porušení čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Nelze proto souhlasit s účastníkem řízení, že výše uvedený názor je nutno považovat za nesprávný, resp. neudržitelný. V daném případě mohl krajský soud provést obliteraci kolkových známek nejdříve dne 29. 9. 2015, kdy mu bylo doručeno podání účastníka řízení s kolkovými známkami.

Relevantní není podle Nejvyššího správního soudu argumentace účastníka řízení týkající se elektronických podání s potvrzením o zaplacení soudního poplatku. Způsoby, jakými mohl účastník řízení soudní poplatek zaplatit, stanoví ust. § 8 zákona o soudních poplatcích. Buď na účet zřízený u České národní banky pro příslušný soud, nebo v případě, že se nejedná o poplatek vyšší než 5.000 Kč, vylepením kolkových známek. Judikatura později připustila možnost zaplatit soudní poplatky také v hotovosti přímo u soudu (srv. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 - 177). Soudní poplatek ale v žádném případě nelze zaplatit tak, že žalobce zašle kopii, resp.

pokračování

konvertované podání, na kterém jsou nalepeny kolkové známky. Takové podání ve skutečnosti neobsahuje kolkové známky, a tudíž je soud nemůže obliterací znehodnotit. Jak uvedl Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 16. 5. 2011, č. j. 4 As 10/2011 - 42, „[v] projednávané věci stěžovatelka, respektive její zástupce, předal dne 6. 1. 2011 podání s vylepenými kolkovými známkami k poštovní přepravě. To bylo soudu doručeno dne 7. 1. 2011. Usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku nabylo právní moci dne 6. 1. 2011 a tento den byl také poslední pro zaplacení poplatku u soudu. Na tomto závěru nic nemění skutečnost, že zástupce stěžovatelky zaslal podání obsahující vylepené kolkové známky faxem dne 6. 1. 2011. Teprve doručením podání, které obsahovalo originály vylepených kolkových známek, mohl Městský soud v Praze provést jejich znehodnocení. Až dne 7. 1. 2011 by tak mohla být Městským soudem v Praze provedena obliterace kolkových známek a stěžovatelkou zaplacen soudní poplatek, tj. ale po právní moci napadeného usnesení.“ Stejně tak lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2013, č. j. 5 Afs 32/2012 - 19, ve kterém se uvádí, že „[i] poté měl stěžovatel možnost poplatek zaplatit [...], pokud by tak učinil ještě v tento den jedním z možných způsobů, tedy buďto prostřednictvím kolkových známek nebo v hotovosti přímo u Krajského soudu v Brně, ale také zaplacením uvedené částky soudního poplatku na bankovní účet krajského soudu, a to prostřednictvím kterékoli pobočky České národní banky [...]. Stěžovatel však zaplatil soudní poplatek prostřednictvím podání obsahujícího kolkové známky, které sice předal k poštovní přepravě dne 24. 2. 2012, které však bylo doručeno krajskému soudu až dne 28. 2. 2012. K zaplacení soudního poplatku tedy došlo až po dni nabytí právní moci usnesení krajského soudu o zastavení řízení [...]“. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu proto nebylo podstatné, kdy bylo krajskému soudu doručeno konvertované podání s vylepenými kolkovými známkami. Podstatné v dané věci bylo, že účastník řízení předal podání s kolkovými známkami k poštovní přepravě dne 25. 9. 2015, avšak toto podání bylo doručeno krajskému soudu až dne 29. 9. 2015, tj. po nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení. Nelze proto dovodit, v souladu s výše citovanou judikaturou, že účastník řízení zaplatil soudní poplatek ve lhůtě stanovené v ust. § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích.

Nejvyšší správní soud se neztotožnil ani s argumentem účastníka řízení, že ust. § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích je nutno vykládat jako určité beneficium posledního dne lhůty pro zaplacení soudního poplatku, které je možné pouze tehdy, pokud je zaplacení soudního poplatku téhož dne fakticky možné a reálné. Jak již Nejvyšší správní soud uvedl, soudní poplatek byl splatný již při podání žaloby. Skutečnost, že účastník řízení může být umožněno zaplatit soudní poplatek v dodatečně stanovené lhůtě je určitým „dobrodiním“. Také to, že účastník řízení mohl zaplatit soudní poplatek ještě i později, tj. v období mezi koncem lhůty stanovené pro jeho zaplacení a právní mocí usnesení o zastavení řízení, tudíž ještě v průběhu dalších deseti dnů, je „dobrodiním“, které je účastníkovi zákonem o soudních poplatcích přiznáváno. Účastník řízení však teprve po doručení usnesení o zastavení řízení začal jednat, zatímco do té doby na povinnost zaplatit soudní poplatek vůbec nereflektoval.

S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že účastník řízení nezaplatil soudní poplatek ani do právní moci usnesení o zastavení řízení, a proto krajský soud postupoval v rozporu se zákonem, když napadeným usnesením rozhodl o zrušení usnesení o zastavení řízení. Proto Nejvyšší správní soud napadené usnesení

krajského soudu zrušil. Podle ust. § 110 odst. 1 věta první část za středníkem jestliže již v řízení před krajským soudem byly důvody pro zastavení řízení, odmítnutí návrhu nebo postoupení věci, rozhodne o tom současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu Nejvyšší správní soud. Protože nebyly splněny podmínky pro postup podle ust. § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, tj. krajský soud neměl zahájit řízení o návrhu na zrušení usnesení krajského soudu ze dne 25. 9. 2015, č. j. 59 A 63/2015 – 50, Nejvyšší správní soud současně se zrušením napadeného usnesení zastavil řízení o návrhu účastníka řízení podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. O kasační stížnosti bylo rozhodnuto bez jednání postupem podle ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Protože účastník řízení zaplatil soudní poplatek až po právní moci usnesení o zastavení řízení, bude na krajském soudu, aby soudní poplatek v souladu s právní úpravou vrátil.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud vedle zrušení napadeného usnesení zastavil řízení o návrhu účastníka řízení, rozhodl jak o nákladech řízení o kasační stížnosti, tak o nákladech řízení, které předcházelo vydání napadeného usnesení krajského soudu. O náhradě nákladů řízení rozhodl jednak podle ust. § 60 odst. 3 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť řízení bylo zastaveno, a jednak podle ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel sice měl v řízení o kasační stížnosti úspěch, ale žádné náklady mu s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. prosince 2015

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu